

Β ΛΥΚΕΙΟΥ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1 ΘΕΟΣ

Β_ΘΕ1.2 Δημιουργία

Παρουσιάζοντας (υλικό δραστηριοτήτων):

Γριζοπούλου Ο., Καζλάρη Π., *Παλαιά Διαθήκη, Η προϊστορία του Χριστιανισμού* Θρησκευτικά Α' Γυμνασίου, ΟΕΔΒ, 2003, σελ. 131.

* * *

Βιβλικές διηγήσεις για τη δημιουργία του κόσμου και του ανθρώπου

«Στην αρχή ο Θεός δημιούργησε τον ουρανό και τη γη. Η γη όμως ήταν άορατη και ασχημάτιστη. Ήταν σκοτάδι πάνω από την άβυσσο... Τότε είπε ο Θεός: “Να γίνει φως”. Κι έγινε φως. Ο Θεός είδε ότι το φως ήταν καλό και το χώρισε από το σκοτάδι. Το φως το ονόμασε “ημέρα” και το σκοτάδι “νύχτα”. Ήρθε το βράδυ, ήρθε το πρωί. Πρώτη ημέρα. Μετά είπε ο Θεός: “Να γίνει ουράνιος θόλος...”. Έτσι κι έγινε. Κι ονόμασε ο Θεός τον ουράνιο θόλο “ουρανό”. Ήρθε το βράδυ, ήρθε το πρωί. Δεύτερη ημέρα. Τότε είπε ο Θεός: “Να συγκεντρωθούν τα νερά ... και να φανεί η στεριά”. Έτσι κι έγινε. Κι ονόμασε ο Θεός “γη” τη στεριά και τα συγκεντρωμένα νερά τα είπε “θάλασσες”. Μετά είπε... : “Να πρασινίσει η γη...”. Έτσι κι έγινε. Και είδε ο Θεός ότι ήταν καλό. Ήρθε το βράδυ, ήρθε το πρωί. Τρίτη ημέρα.

Τότε είπε ο Θεός: “Να γίνουν φωτεινά σώματα στο στερέωμα του ουρανού...”. Έτσι κι έγινε. Δημιούργησε ο Θεός τα δύο μεγάλα φωτεινά σώματα, το μεγαλύτερο για να κυριαρχεί την ημέρα, και το μικρότερο για να κυριαρχεί τη νύχτα. Δημιούργησε και τ' αστέρια και τα έβαλε στον ουρανό για να φωτίζουν τη γη... Και

είδε ο Θεός ότι ήταν καλό. Ήρθε το βράδυ, ήρθε το πρωί. Τέταρτη ημέρα. Τότε είπε ο Θεός: “Να γεμίσουν τα νερά με πλήθος ψάρια και πλήθος πουλιά να πετούν στον ουρανό...”. Έτσι δημιούργησε ο Θεός ... όλα τα είδη των ζωντανών οργανισμών που κολυμπούν και γεμίζουν τα νερά. Επίσης δημιούργησε όλα τα είδη των πτηνών. Και είδε ο Θεός ότι ήταν καλό. Τα ευλόγησε λοιπόν όλα... Ήρθε το βράδυ, ήρθε το πρωί. Πέμπτη ημέρα.

Τότε είπε ο Θεός: “Να βγάλει η γη κάθε είδος ζωντανού οργανισμού: Όλα τα είδη των ζώων, των ερπετών και των θηρίων”. Έτσι κι έγινε. Και είδε ο Θεός ότι ήταν καλό. Μετά είπε ο Θεός: “Ας φτιάξουμε τον άνθρωπο...”. Ο Θεός είδε τα δημιουργήματά του και ήταν όλα πάρα πολύ καλά... Ήρθε το βράδυ, ήρθε το πρωί. Έκτη ημέρα.

Έτσι ολοκληρώθηκαν ο ουρανός και η γη και ό,τι υπάρχει σ' αυτά. Μέχρι την έκτη ημέρα ο Θεός είχε τελειώσει το έργο του και την έβδομη μέρα σταμάτησε να δημιουργεί. Την έβδομη ημέρα την ευλόγησε και την καθαγίασε, γιατί αυτή την ημέρα ολοκλήρωσε τη δημιουργία του και αναπαύθηκε. Έτσι, λοιπόν, δημιουργήθηκαν σταδιακά ο ουρανός και η γη».

* * *

«Είπε ο Θεός: “Ας δημιουργήσουμε τον άνθρωπο σύμφωνα με την εικόνα τη δική μας κι έτσι που να μπορεί να μας μοιάσει· κι ας εξουσιάζει τα ψάρια της θάλασσας, τα πτηνά του ουρανού, τα ζώα και γενικά όλη τη γη και τα ερπετά που σέρνονται πάνω σ' αυτήν”... Τότε ο Κύριος ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο από το χώμα της γης και φύσηξε στο πρόσωπό του πνοή ζωής. Έτσι έγινε ο άνθρωπος ζωντανό πλάσμα.

Ύστερα ο Κύριος ο Θεός φύτεψε έναν κήπο στην Εδέμ προς την ανατολή... Πήρε, λοιπόν, ο Κύριος ο Θεός τον άνθρωπο και τον έβαλε μέσα στον κήπο της Εδέμ για να τον καλλιεργεί και να τον προσέχει. Ο Κύριος έφερε όλα τα ζώα του αγρού και τα πτηνά του ουρανού μπροστά στον άνθρωπο, για να δει πώς θα τα ονομάσει. Και ό,τι όνομα έδινε ο άνθρωπος σε κάθε ζωντανή ύπαρξη, αυτό ήταν και το όνομά της. Έδωσε ονόματα σε όλα τα ζώα, στα πτηνά του ουρανού και στα άγρια θηρία».

Γένεση 1, 1-31 και 2, 1-15 (επιλογή). Στο Γριζοπούλου Ο., Καζλάρη Π., Παλαιά Διαθήκη, Η προϊστορία του Χριστιανισμού Θρησκευτικά Α' Γυμνασίου, ΟΕΔΒ, 2003, σελ. 130, 134.

* * *

Εφαρμόζοντας (υλικό δραστηριοτήτων):

1. Ενούμα Ελίσ (βαβυλωνιακό έπος της δημιουργίας)

«Όταν ψηλά οι ουρανοί δεν είχαν ονομαστεί, όταν κάτω η γη δεν είχε όνομα ... γεννήθηκαν οι θεοί... Τότε συγκρούστηκαν η Τιαμάτ και ο Μαρδούκ, ο σοφότερος από τους θεούς, επιτέθηκαν ο ένας στον άλλο και άρχισαν να μάχονται... Ο Μαρδούκ την έκοψε στα δύο, όπως ένα κοχύλι. Το μισό το διαμόρφωσε σε ουράνιο, θόλο... Τοποθέτησε το κεφάλι της σε έναν τόπο και σχημάτισε ένα βουνό... Από τα μάτια της έκανε να πηγάζσουν ο Ευφράτης και ο Τίγρης...

Οι θεοί όμως είχαν παράπονα. “Τώρα” έλεγαν στον Μαρδούκ “είμαστε τσακισμένοι από τη δουλειά, μα από κύριοι γίναμε δούλοι και κανείς δε μας υπηρετεί”. Ο Μαρδούκ συμφώνησε πως τα παράπονα τους ήταν δίκαια και είπε: “Θα πλάσω ένα πλάσμα μικρό που δε θα είναι επικίνδυνο, γιατί θα είναι υπερβολικά αδύναμο. Θα το βαφτίσω άνθρωπο και θα του αναθέσω να σας δουλεύει. Θα το εγκαταστήσω στη γη και θα είναι ανίκανο να ανεβεί στον ουρανό, ανίκανο να βυθιστεί στα νερά. Για μεγαλύτερη ασφάλεια θα του δώσω το θάνατο. Για λίγο καιρό θα μπορεί να δουλεύει για σας και ύστερα, όταν με την ηλικία θα αποκτήσει ίσως αρκετή σοφία, θα χάνεται...”. Ο Μαρδούκ έκοψε το κεφάλι του Έα και από το πτώμα του σκάρωσε ένα πλάσμα μικρό, που όλοι οι θεοί το βρήκαν γελοίο μα πολύ κατάλληλο για τη δουλειά που επρόκειτο να του αναθέσουν. Έτσι γεννήθηκε η ράτσα των Ανθρώπων».

Γριζοπούλου Ο., Καζλάρη Π., *Παλαιά Διαθήκη, Η προϊστορία του Χριστιανισμού Θρησκευτικά Α΄ Γυμνασίου*, ΟΕΔΒ, 2003, σελ. 133, 138.

* * *

2. Αφρικανικός μύθος

«Ο ουρανός όπου κατοικεί ο Θεός, ήταν κάποτε πολύ κοντύτερα από ό,τι είναι σήμερα. Τόσο κοντά ήταν που οι άνθρωποι μπορούσαν να τον αγγίξουν. Αλλά μια μέρα κάποιες γυναίκες πήραν κομμάτια από τον ουρανό για να τα μαγειρέψουν στη σούπα. Τότε ο Θεός θύμωσε και απομακρύνθηκε στη σημερινή του απόσταση».

Ninian Smart, *The Religious Experience of Mankind*, 1980 (1969), σελ. 60. Στο Δρίτσας, Δ., Μόσχος, Δ., Παπαλεξανδρόπουλος, Στ., *Χριστιανισμός και Θρησκείματα Β΄ Γενικού Λυκείου*, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος», 2011, σελ. 232.

* * *

Φτιάξε μου έναν άνθρωπο

«Πριν από πολλά, πολλά χρόνια ζούσε ένας Βασιλιάς, που φώναζε τον Γουαλουκάγκα, τον αρχηγό των σιδηρουργών, και τον πρόσταξε να του φτιάξει έναν άνθρωπο. “Μα...” πήγε να πει ο σιδεράς. “Δεν έχει μα”, τον διέκοψε ο Βασιλιάς. “Εδώ σου έχω όλο το σίδηρο που θα χρειαστείς. Έχε υπόψη σου ότι θέλω ένα ζωντανό άνθρωπο, που θ' ανασαίνει, με αίμα στο σώμα του και μυαλό στο κεφάλι του”.

Ο Γουαλουκάγκα πήρε το σίδηρο κι επέστρεψε λυπημένος σπίτι του. Ρώτησε όλους τους φίλους του, αλλά κανείς δεν ήξερε πώς φτιάχνεται ένας αληθινός άνθρωπος. Όμως ο Γουαλουκάγκα ήξερε ότι αν αποτύχαινε, η τιμωρία γι' αυτόν και την οικογένεια του θα ήταν βαριά - ίσως και θάνατος. Μια μέρα, καθώς βάδιζε και συλλογιζόταν την απελπιστική του κατάσταση, συνάντησε έναν παλιό του φίλο που είχε τρελαθεί και ζούσε μόνος στην ερημιά. Ο Γουαλουκάγκα είπε στον τρελό τα βάσανά του και ο τρελός -που δεν ήταν και τόσο τρελός όσο έδειχνε- του είπε τι να κάνει.

Έχοντας στα αφτιά του τα λόγια του σοφού τρελού, ο Γουαλουκάγκα πήγε στο Βασιλιά και του είπε: “Μάθε ότι μπορεί να φτιαχτεί ένας άνθρωπος. Αλλά πρώτα, μεγαλειότητα, πρέπει να διατάξεις όλους τους υπηκόους σου να ξυρίσουν τα κεφάλια τους και να κάψουν τα μαλλιά τους, ώστε να μαζευτούν χίλια φορτία κάρβουνο. Μετά θα τους βάλεις να μαζέψουν χίλιους κουβάδες δάκρυα για να σβηστεί η φωτιά που θα χρειαστώ για να σφυρηλατήσω τον άνθρωπο. Γιατί, όπως καταλαβαίνεις, το κοινό κάρβουνο από ξύλα και το κοινό νερό από το ποτάμι δεν αρκούν για να φτιαχτεί ένας άνθρωπος!”.

Ο Βασιλιάς έκανε ό,τι του ζήτησε ο Γουαλουκάγκα. Όλοι οι άνθρωποι ξύρισαν τα κεφάλια τους και έκαψαν τα μαλλιά τους, αλλά έβγαλαν μόνο ένα φορτίο κάρβουνο. Μετά όλοι άρχισαν να κλαίνε ώσπου στεγνώσανε τα μάτια τους, αλλά μάζεψαν μονάχα δύο κουβάδες δάκρυα.

Ο Βασιλιάς κάλεσε ξανά τον Γουαλουκάγκα. “Δε χρειάζεται να φτιάξεις έναν άνθρωπο”, του είπε. “Δυστυχώς, δεν μπόρεσα να μαζέψω ούτε τα κάρβουνα ούτε το νερό”. “Μεγαλειότητα”, απάντησε ο Γουαλουκάγκα, “χαίρομαι που δε βρήκες αρκετά μαλλιά και δάκρυα, επειδή, για να πω την αλήθεια, δε θα μπορούσα να σου φτιάξω έναν άνθρωπο!”».

Neil Philip (1997). *Μύθοι απ' όλο τον κόσμο*. Αθήνα: Ερευνητές, σελ. 76.

Ανακτήθηκε από

<http://content.yudu.com/Library/A1wh0d/NeilPhilip/resources/index.htm?referrerUrl=http%3A%2F%2F3dim-megar.att.sch.gr%2Findex.php%2Fbible-boys%2F820-neil-philip> (10/9/2016).

3. Κινέζικος μύθος

«Στις αρχές του χρόνου βασίλευε το χάος και αυτό το χάος είχε το σχήμα αβγού κότας. Μέσα στο αβγό βρισκόταν το Γιν και το Γιάνγκ, οι δυο αντίθετες ουσίες που αποτελούν το σύμπαν. Το Γιν και το Γιάνγκ είναι το σκοτάδι και το φως, το θηλυκό και το αρσενικό, το κρύο και το ζεστό, το υγρό και το ξηρό. Κάποια μέρα, τα αντιμαχόμενα στοιχεία μέσα στο αβγό το έσπασαν. Τα βαρύτερα στοιχεία βούλιαξαν, σχηματίζοντας τη γη, και τα πιο ελαφριά επέπλευσαν, σχηματίζοντας τον ουρανό. Ανάμεσα στη γη και τον ουρανό ήταν ο Παν-κού, το πρώτο ον. Κάθε μέρα για δεκαοχτώ χιλιάδες χρόνια, η γη και ο ουρανός απομακρύνονταν λίγο κάθε μέρα και ο Παν-κού μεγάλωνε τόσο ώστε να συμπληρώνει το κενό ανάμεσα τους. Το σώμα του Παν-κού ήταν καλυμμένο με πυκνό τρίχωμα. Στο κεφάλι του είχε δύο κέρατα και δυο χαυλιόδοντες. Όταν ήταν στις καλές του, ο καιρός ήταν αίθριος, αλλά όταν ανησυχούσε ή θυμωνε, έβρεχε ή ξεσπούσε καταιγίδα.

Υπάρχουν δύο διαφορετικές εκδοχές για τον Παν-κού. Μερικοί λένε ότι εξαντλήθηκε καθώς κρατούσε χωριστά τη γη από τον ουρανό όσο διαμορφωνόταν ο κόσμος και πέθανε. Το σώμα του σκορπίστηκε παντού, έτσι που το κεφάλι του έγινε το βουνό της ανατολής, η κοιλιά του το βουνό του κέντρου, το αριστερό του χέρι το βουνό του νότου, το δεξί του χέρι το βουνό του Βορρά και τα πόδια του το βουνό της δύσης. Τα μάτια του έγιναν ο ήλιος και το φεγγάρι, η σάρκα του το χώμα, τα μαλλιά του τα δέντρα και τα φυτά, και τα δάκρυα του τα ποτάμια και οι θάλασσες. Η ανάσα του έγινε ο άνεμος και η φωνή του τα αστραπόβροντα.

Οι ψύλλοι του Παν-κού έγιναν οι άνθρωποι. Όμως, άλλοι λένε ότι ο Παν-κού, μαζί με την πρώτη χελώνα, τον πρώτο φοίνικα, τον πρώτο δράκοντα και τον πρώτο μονόκερο, έδωσε σχήμα στο σύμπαν με το σφυρί και το καλέμι του. Αυτός κυβέρνησε τους ανθρώπους στις απαρχές της ιστορίας τους. Κάθε μέρα τους ορμήνευε από τον ψηλό του θρόνο μέχρι που εκείνοι έμαθαν τα πάντα για τον ήλιο, το φεγγάρι και τα άστρα ψηλά και για τις τέσσερις θάλασσες κάτω. Όταν τον άκουγαν, οι άνθρωποι ξεχνούσαν την κούραση τους. Όμως ένα πρωί, αφού ο μεγάλος Παν-κού είχε μεταδώσει όλη του τη σοφία στους ανθρώπους, εξαφανίστηκε, και από τότε κανείς δεν ξανάκουσε γι' αυτόν».

Neil Philip (1997). *Μύθοι απ' όλο τον κόσμο*. Αθήνα: Ερευνητές, σελ. 22.

Ανακτήθηκε από

<http://content.yudu.com/Library/A1wh0d/NeilPhilip/resources/index.htm?referrerUrl=http%3A%2F%2F3dim-megar.att.sch.gr%2Findex.php%2Fbible-boys%2F820-neil-philip> (10/9/2016).

4. Ιάπωνες - Ινδοί

«Το παντοδύναμο χάος βασίλευε πρώτο στον κόσμο, πιστεύουν οι Ιάπωνες. Γέννησε τρεις θεούς, από τους οποίους η Άμα Τέραζου κυριάρχησε στον ουρανό και είχε μάτια της τον Ήλιο και τη Σελήνη, που επίσης είναι θεοί. Πιο δυνατός θεός, όμως, είναι ο Άμιδα, ο κυρίαρχος των εκτάσεων. Στην αρχή, ένας ρευστός πολτός υπήρχε κάτω από τον ουρανό. Οι θεοί παίρνουν ένα καμάκι και τον ανακατεύουν. Ένα αστέρι γεννιέται, η Γη, κι όπου οι σταγόνες πήζουν, δημιουργούνται νησιά και στεριές, σαν τα τσόφλια του αβγού των Πολυνησίων. Ο Άμιδα και η Άμα Τέραζου ενώθηκαν κι από τη σχέση τους γεννήθηκε γιος, ο πρόγονος όλων των αυτοκρατόρων. Κάποτε, όμως, ο κόσμος καταστράφηκε και δημιουργήθηκε από την αρχή. Όχι από κατακλυσμό αλλά από μια μεγάλη φωτιά».

«Πρώτα υπήρχε μόνο το χάος, πιστεύουν οι Ινδοί. Μετά, ο πόθος (το «Κάρμα») γέννησε την πρώτη σκέψη, τον πρώτο κρίκο στην αλυσίδα που οδηγεί στην πράξη. Μετά το Κάρμα, γεννήθηκαν οι θεοί. Ο βραχμανισμός, η κύρια πίστη των Ινδών, συστηματοποίησε τον αρχαίο θρύλο διδάσκοντας πως ένα χρυσό αβγό περιφερόταν πρώτο πάνω στα κύματα του ωκεανού. Μέσα από το αβγό ξεπήδησε κάποια στιγμή κι έπλασε τον κόσμο ο Βράχμα, ο υπέρτατος θεός και μέλος της ινδικής θεϊκής τριάδας. Οι άλλοι δύο είναι ο Βισνού (αυτός που συντηρεί) κι ο Σίβα (αυτός που καταστρέφει).

Πρώτος άνθρωπος ήταν ο Μανού. Στη συνέχεια γεννήθηκαν άλλοι πέντε Μανού, ο τελευταίος από τους οποίους ήταν το μοναδικό πλάσμα επί της Γης, που σώθηκε από έναν μεγάλο κατακλυσμό».

Πηγή: εφημ. *Ελεύθερος Τύπος* (13-4-2014)

* * *

5. Ελληνική Μυθολογία (ΗΣίοδος, Θεογονία)

«Στην αρχή υπήρχε μόνο το Χάος. Πυκνό σκοτάδι σκέπαζε τα πάντα, ώσπου από το χάος γεννήθηκε η Γη κι από τη Γη τα βουνά, η θάλασσα και μετά ο Ουρανός με τον ήλιο, το φεγγάρι και τ' αστέρια. Τότε ο Ουρανός και η Γη ενώθηκαν και γέννησαν τους Τιτάνες.

Μα ο Ουρανός φοβόταν πως κάποιο από τα παιδιά του θα έπαιρνε το θρόνο του. Γι' αυτό τα έκλεισε όλα στα βάθη της Γης. Όμως ο γιος του, ο Κρόνος, ο πιο δυνατός απ' τους Τιτάνες, τον νίκησε κι έγινε αυτός όλου του κόσμου αρχηγός. Παντρεύτηκε τη Ρέα και γέννησαν τρεις θεές και τρεις θεούς: την Ήρα, την Εστία και τη Δήμητρα, τον Πλούτωνα, τον Ποσειδώνα και τον Δία.

Μα κι ο Κρόνος φοβόταν πως κάποιο απ' τα παιδιά του θα έπαιρνε το θρόνο του. Γι' αυτό, όταν γεννιόνταν, τα κατάπινε. Απελπισμένη η Ρέα πήγε και γέννησε το

έκτο της παιδί, τον Δία, σε μια σπηλιά, σ' ένα βουνό της Κρήτης. Έκρυψε το παιδί εκεί. Το φρόντιζαν οι Νύμφες κι έπινε το γάλα μιας κατσίκας, της Αμάλθειας. Στον Κρόνο έδωσε να καταπιεί μια φασκιωμένη πέτρα.

Όταν ο Δίας μεγάλωσε, πάλεψε με τον Κρόνο και τον ανάγκασε να βγάλει τα πέντε αδέρφια του που είχε καταπιεί. Άρχισε τότε ένας πόλεμος. Από τη μια οι Τιτάνες κι από την άλλη οι θεοί. Δέκα χρόνια κράτησε η Τιτανομαχία. Νίκησαν οι θεοί και τους Τιτάνες τούς έριξαν στα Τάρταρα. Μετά οι θεοί πάλεψαν με τους Γίγαντες. Η Γιγαντομαχία κράτησε πολύ καιρό. Νίκησαν όμως και πάλι οι θεοί. Έτσι ο Δίας έγινε κυρίαρχος όλου του κόσμου. Παντρεύτηκε την Ήρα και μαζί με τα παιδιά του και τ' αδέρφια του εγκαταστάθηκε στον Όλυμπο».

Πηγή: <http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-C103/88/698,2631/unit=1324> (11/9/2016)

* * *

6. Εξαήμερος Μεγάλου Βασιλείου

«Αυτός που έγραψε για τη δημιουργία του κόσμου, αμέσως από τα πρώτα λόγια μάς φώτισε έντονα το νου με το όνομα του Θεού λέγοντας “Στην αρχή ο Θεός δημιούργησε”. Πόσο καλή είναι η τάξη; Πρώτα έβαλε τη λέξη “αρχή” για να μη τον θεωρήσουν (τον κόσμο) χωρίς αρχή. Κατόπιν έβαλε τη λέξη “δημιούργησε” για να δείχτεί ότι αυτό που δημιουργήθηκε είναι ελάχιστο μέρος από τη δύναμη του δημιουργού. Εάν λοιπόν και αρχή έχει ο κόσμος και έχει δημιουργηθεί, αναζήτησε αυτόν που του έδωσε την αρχή και τον δημιουργό του... Η μακάρια φύση, η άφθονη αγαθότητα, αυτό που είναι αγαπητό από όλα που έχουν λογική, το πολυπόθητο κάλλος, η αρχή των όντων, η πηγή της ζωής, το νοερό φως, η απρόσιτη σοφία, αυτός δημιούργησε στην αρχή τον ουρανό και τη γη... Αυτά που άρχισαν να υπάρχουν μαζί με τον χρόνο, είναι ανάγκη να συντελεστούν μέσα στον χρόνο».

Μ. Βασιλείου, *Ομιλία εις την Εξαήμερον*, ΕΠΕ 29, 5-9 και στο Δρίτσας, Δ., Μόσχος, Δ., Παπαλεξανδρόπουλος, Στ., *Χριστιανισμός και Θρησκευόμενα Β' Γενικού Λυκείου, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος», 2011, σελ. 89.*

* * *

7. Από το Κοράνιο

«Ο Αλλάχ αρχίζει τη δημιουργία (από το τίποτε), και μετά την επαναλαμβάνει, και στο τέλος όλοι σας σε Αυτόν θα επιστρέψετε». (Κοράνι 30:11)...

«(Ο Αλλά) είναι ο πρωτουργός των ουρανών και της γης. Όταν αποφασίσει να γίνει κάτι, λέει σ' αυτό: "Γενηθήτω!" και γίνεται» (Κοράνι 2:117)... «Δε τους έκανα μάρτυρες [το Σατανά και τους απογόνους του (τους οποίους υπακούγατε), ούτε έλαβα τη βοήθειά τους] της δημιουργίας των ουρανών και της γης, ούτε της δικής τους δημιουργίας. Και δεν επρόκειτο να έχω τους αποπλανούντες ως βοηθούς» (Κοράνι 18:51)... «Μήπως δεν βλέπουν (γνωρίζουν) οι άπιστοι πως οι ουρανοί και η γη ήταν μία ενιαία οντότητα που έπειτα Εμείς τα σχίσαμε (σε δυο μέρη) και από το νερό δημιουργήσαμε κάθε ζωντανό ον; Δε θα πιστέψουν λοιπόν;» (Κοράνι 21:30)...

«Πες (Ω! Μωχάμμαντ!): "Μα αρνηθήκατε (και λατρεύετε άλλες θεότητες) απ' Εκείνον που δημιούργησε τη γη σε δύο Ημέρες και κάνετε (άλλους θεούς) όμοιους με Αυτόν; Αυτός είναι ο Κύριος του Κόσμου. Και έκανε σε αυτή (τη γη) σταθερά βουνά επάνω της και την ευλόγησε και ρύθμισε σ' αυτήν αγαθά για βιοπορισμό, σε τέσσερις Ημέρες, για εκείνους που ρωτούν (για τη Δημιουργία). Έπειτα εγκαταστάθηκε στα ουράνια (έστρεψε την προσοχή του στον ουρανό) που ήταν καπνός, και είπε σ' αυτόν και στη γη: "Να έρθετε μαζί (να υπακούσετε στη Βούλησή Μου), είτε εκούσια είτε αναγκαστικά", είπαν: "Ερχόμαστε σ' εκούσια υπακοή". Και κανόνισε τους επτά ουρανούς σε δύο Ημέρες και ενέπνευσε (όρισε) σε κάθε ουρανό ό,τι Αυτός ήθελε και ό,τι ήθελε να βρίσκεται σ' αυτόν. Και στολίσουμε τον πιο κοντινό (γήινο) ουρανό με φωτεινά αστέρια, κι ως προστασία (από τους δαίμονες που κρυφακούν)· τέτοια είναι η τάξη που θέσπισε ο Αλ-΄Αζείζ (Πανίσχυρος), ο Αλ-΄Αλείμ (Παντογνώστης)» (Κοράνι 41:9-12).

Πηγή: <http://www.thekeytoislam.com/el/scientific-explanations-guran-begining-world.aspx> (10/9/2016).

* * *

Διερευνώντας (υλικό δραστηριοτήτων):

Δημιουργία του ανθρώπου

«Ο Θεός δημιουργεί τον άνθρωπο από ορατή και αόρατη φύση, με τα ίδια του τα χέρια κατ' εικόνα και καθ' ομοίωση, από τη γη, αφού διέπλασε το σώμα και αφού του έδωσε λογική και νοερή ψυχή με τη δική του πνοή, αυτό που αποκαλούμε θεία εικόνα· γιατί το "κατ' εικόνα" φανερώνει τη νοερή και αυτεξούσια φύση, ενώ το "καθ' ομοίωσιν" την κατά το δυνατό ομοίωση στην αρετή. Το σώμα και η ψυχή πλάστηκαν ταυτόχρονα, και όχι το ένα πρώτα και το άλλο ύστερα κατά τις φλυαρίες

του Ωριγένη. Ο Θεός, λοιπόν, δημιούργησε τον άνθρωπο άκακο, ευθύ, ενάρετο, άλυπο, αμέριμνο, λαμπρυνόμενο με κάθε αρετή, στολισμένο με όλα τα αγαθά, σαν ένα δεύτερο κόσμο, μικρό σε μεγάλο, άλλον άγγελο, μικτό προσκυνητή, επόπτη της ορατής κτίσεως, μύστη της νοητής, βασιλιά των όσων βρίσκονται στη γη, βασιλευόμενο από πάνω, επίγειο και ουράνιο, πρόσκαιρο και αθάνατο, ορατό και νοούμενο, μέσον μεγαλείου και ταπεινότητας, τον ίδιο πνεύμα και σάρκα, σάρκα για την έπαρση, πνεύμα για τη χάρη, το πρώτο για να πάσχει από τη σάρκα και να θυμάται και να διαπαιδαγωγείται, το δεύτερο για να μένει με τη χάρη στον Θεό και να δοξάζει τον ευεργέτη, να φιλοτιμείται για το μεγαλείο, να περνά εδώ τη ζωή του, δηλαδή στην παρούσα φάση, και αλλού να εξέρχεται στον μελλοντικό αιώνα, και - πέρας του μυστηρίου - να θεώνεται με την τάση προς το Θεό, να θεώνεται όμως με τη μετοχή στη θεία λάμψη και όχι να μεταβαίνει στη θεία ουσία».

Ιωάννου Δαμασκηνού, *Έκδοσις ακριβής της ορθοδόξου πίστεως*, 12 (26), μτφρ. Ν. Ματσούκα, Θεσσαλονίκη 1976, σελ. 151-153.

* * *

Θεϊκή αγάπη και δημιουργία του κόσμου

«Ύε εκ του μη όντος εις το είναι ημάς παρήγαγες” (Λειτουργία του αγ. Ιωάννου του Χρυσσοστόμου). Οι λέξεις “εκ του μη όντος”, δηλώνουν, πρώτο και κύριο, ότι ο Θεός δημιούργησε το σύμπαν με μια πράξη της ελεύθερης θέλησής του. Τίποτε δεν τον πίεσε να δημιουργήσει. Το διάλεξε να το κάνει. Ο κόσμος δεν δημιουργήθηκε άσκοπα ή από ανάγκη, αλλά είναι η συνέπεια της θεϊκής εκλογής...

Το κίνητρο του Θεού για δημιουργία είναι η αγάπη του. Αντί να πούμε ότι δημιούργησε το σύμπαν από το μηδέν, θα 'πρεπε να πούμε ότι το δημιούργησε από τον ίδιο τον εαυτό του, που είναι αγάπη. Δεν θα 'πρεπε να σκεφτόμαστε το Θεό σαν Κατασκευαστή ή τον Θεό σαν Τεχνίτη, αλλά τον Θεό σαν Εραστή. Το να αγαπάς σημαίνει να μοιράζεσαι, όπως τόσο καθαρά μας έχει δείξει το τριαδικό δόγμα: ο Θεός δεν είναι μόνο ένας αλλά ένας μέσα σε τρεις, επειδή είναι μια κοινωνία προσώπων που μετέχουν με αγάπη το ένα στο άλλο... Από εκούσια εκλογή ο Θεός δημιούργησε τον κόσμο, με “εκστατική” αγάπη, έτσι ώστε να υφίστανται εκτός από τον ίδιο άλλες υπάρξεις για να μετέχουν στη ζωή και την αγάπη που είναι δικά του...

Σαν καρπός της ελεύθερης θέλησης και της ελεύθερης αγάπης του Θεού, ο κόσμος δεν είναι αναγκαίος, δεν είναι αυτάρκης, αλλά σχετικός και εξαρτημένος... Η ύπαρξη είναι πάντα ένα δώρο από τον Θεό, ένα ελεύθερο δώρο τη αγάπης του, ένα δώρο που ποτέ δεν παίρνεται πίσω, αλλ' οπωσδήποτε ένα δώρο, όχι κάτι που κατέχουμε με τη δική μας δύναμη... Όλα τα δημιουργήματα πηγάζουν από τον Θεό, έχουν τις ρίζες τους στον Θεό και βρίσκουν την προέλευση τους και την πλήρωσή

τους σε αυτόν. Ο Θεός μόνο είναι το ουσιαστικό όνομα, όλα τα δημιουργήματα είναι επίθετα...

Ο σκοπός της διδασκαλίας για τη δημιουργία, επομένως, δεν είναι να προσγράψουμε ένα χρονολογικά εναρκτήριο σημείο στον κόσμο, αλλά να βεβαιώσουμε ότι ο κόσμος εξαρτά την ύπαρξή του από τον Θεό. Όταν η Γένεση διατυπώνει "Εν αρχή εποίησεν ο Θεός τον ουρανόν και τη γην" (Γεν. 1,1), η λέξη "αρχή" δεν πρέπει να εκληφθεί απλώς με την χρονική σημασία αλλά ως δηλωτική του ότι ο Θεός είναι η διαρκής αιτία και το στήριγμα όλων των πραγμάτων..."».

«"Η δόξα του Θεού είναι ο άνθρωπος", βεβαιώνει το Ταλμούδ και ο Αγ. Ειρηναίος διαπιστώνει το ίδιο: "Η δόξα του Θεού είναι ένας ζωντανός άνθρωπος"... Η μοναδική θέση του ανθρώπου στον κόσμο φαίνεται πάνω απ' όλα, από το γεγονός ότι έχει φτιαχθεί "κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν" του Θεού... Η εικόνα του Θεού στον άνθρωπο υποδηλώνει το κάθε τι που ξεχωρίζει τον άνθρωπο από τα ζώα, που τον κάνει με την πλήρη και αληθινή έννοια πρόσωπο -έναν ηθικό παράγοντα ικανό για το σωστό και το λάθος, ένα πνευματικό ον προικισμένο με εσωτερική ελευθερία. ... Η "εικόνα" είναι αυτό που ο άνθρωπος κατέχει από την αρχή και που το δίνει τη δύναμη να ξεκινήσει την πνευματική του πορεία· η "ομοίωση" είναι αυτό που ελπίζει να αποκτήσει στο τέρμα του ταξιδιού του».

Γουέαρ Κάλλιστος, επίσκοπος Διοκλείας (1982). *Ο Ορθόδοξος Δρόμος*, Αθήνα: Επτάλοφος, σελ. 51-53 και 59-60.

* * *

Αναπλασιώνοντας (υλικό δραστηριοτήτων):

«Δε μειώνεται ο θαυμασμός μας για τα έργα του Θεού, αν βρεθεί ο τρόπος με τον οποίο έγινε κάποιο από τα θαυμαστά αυτά έργα», Μ. Βασίλειος, *P.G.* 29, 25.

* * *

Αξιολογώντας (υλικό δραστηριοτήτων):

«Υστερα ο Κύριος ο Θεός φύτεψε έναν κήπο στην Εδέμ προς την ανατολή... Πήρε, λοιπόν, ο Κύριος ο Θεός τον άνθρωπο και τον έβαλε μέσα στον κήπο της Εδέμ για να τον καλλιεργεί και να τον προσέχει»

Γεν. 2, 8,15. Στο Γριζοπούλου Ο., Καζλάρη Π., *Παλαιά Διαθήκη, Η προϊστορία του Χριστιανισμού Θρησκευτικά Α' Γυμνασίου*, ΟΕΔΒ, 2003, σελ. 134.

* * *

«Εάν έπρεπε να συνοψίσω σε σαράντα γραμμές τα πιο αυθεντικά δεδομένα της γεωγονίας, θα αντέγραφα το κείμενο της Γενέσεως».

Λαπαράν, Αλ., Γάλλος καθηγητής της Γεωλογίας. Στο Δρίτσας, Δ., Μόσχος, Δ., Παπαλεξανδρόπουλος, Στ., *Χριστιανισμός και Θρησκευματα Β΄ Γενικού Λυκείου*, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος», 2011, σελ. 90.

* * *